

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

Každé druhé pondělí v místnosti 131 od 19:15 (není-li uvedeno jinak)

Program pro LS 2016/17

27. 2. **Ztichlé duše (Овсянки)**, režie Alexej Fedorčenko, Rusko, 2010 (75 min.)

JINÉ SVĚTY

Staromládenecký spisovatel Aist se se svým šéfem vydává na cestu, aby mu pomohl vykonat pohřební rituály za jeho zemřelou manželku dle údajných tradic ugrofinského národa Merjů.

13. 3. **Farářův konec**, režie Evald Schorm, ČSSR, 1968 (95 min.)

KLASIKA

Kostelník z města je zpočátku vinou zvláštních okolností a bez vlastní iniciativy zaměněn za nového vesnického faráře, ale časem mu začne jeho nová role sedět, a tak se nebrání plnění své farářské funkce.

27. 3. **The Sons of Torum**, režie Lennart Meri, Estonsko, 1989 (59 min.)

DOKUMENT

Film zachycuje náboženský život lidí z národu Chantů, žijících v západní části sibiřských lesů u řeky Agan, a zaznamenává jejich rituály: vše, co z přírody vezmou, musí jí poctivě navrátit.

10. 4. **Festival (축제)**, režie Im Kwon-Taek, Korea, 1996 (106 min.)

REPRÍZA

Známý spisovatel se vrací na venkov, aby spolu s rodinou pohřbil svou matku. Celý tento proces zahrnuje množství rituálů, během jejich příprav dojde ke střetům vyvolaným starými a nevyřešenými konflikty, a to jak mezi jednotlivými členy rodiny, tak i v nitru spisovatele samotného.

27. 3. **Lucifer Rising**, režie Kenneth Anger, USA, 1972 (29 min.)

DOKUMENT

Film od legendárního filmaře amerického undergroundu Kennetha Angera. Surrealistická vize zobrazuje rituál připravující nástup nového věku, jak jej předpověděl mág Alesteir Crowley.

Jajouka, Something Good Comes to You, režie Eric a Marc Hurtado, Francie, 2012 (59 min.)

Film na pomezí dokumentu a fikce zachycuje rituály plodnosti a setkání s božskými figurami, surovost i poetičnost přírody.

15. 5. **Katolíci (Catholics)**, režie Jack Gold, Velká Británie, 1973 (80 min.)

Americký kněz (Martin Sheen) je Vatikánem vyslán na odlehlý irský ostrov. Místní mniši odmítají přijmout změny 2. vatikánského koncilu – tvrdošijně slouží mši v latině a zády k lidem. Nehodlají narušit „mystérium a tradici“, zároveň ale nesmějí porušit slib poslušnosti.

29. 5. **Průvodce (Okuribito)**, režie Jódžiró Takita, Japonsko, 2008 (130 min) – začátek od 18:30

JINÉ SVĚTY

Mladý violoncellista se po rozpadu orchestru vrací do rodného města a hledá práci. Více méně omylem ji nachází ve firmě, která se zabývá rituální přípravou nebožtíků na poslední rozloučení.

12. 6. **Prince of Darkness**, režie John Carpenter, USA, 1987 (102 min.)

RELIBĚČKO

Ve starém kostele uprostřed Los Angeles objeví kněz podivnou nádobu se zelenou tekutinou. K prozkoumání přizve profesora Biracka a jeho vědecký tým. Skupina religionistů a teoretických fyziků rozluští starodávný text a začne přijímat data, která vysílá stále netrpělivější tekutina.

26. 6. **Green Snake (青蛇)**, režie Tsui Hark, Hongkong, 1993 (99 min.)

RELIBĚČKO

Dva hadí duchové se pomocí esoterických technik naučí proměňovat se do lidské podoby. Takové překračování hranic se však nelíbí jednomu extremistickému buddhistickému mnichovi, který se snaží jednotlivé druhy tvorů držet tam, kam si myslí, že patří. Duchové v ženských tělech se ovšem nehodlají jen tak vzdát.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

JINÉ SVĚTY

27. 2., 19:15, místnost 131

ZTICHLÉ DUŠE (ОВСЯНКИ)

Režie Alexej Fedorčenko, Rusko, 2010 (75 min.)

Staromládenecký spisovatel Aist, vypravěč filmu, se se svým šéfem vydává na cestu, aby mu pomohl vykonat pohřební rituály za jeho zemřelou manželku dle údajných tradic ugrofinského národa Merjů, který byl již před stovkami let asimilován mezi Rusy na území severovýchodně od Moskvy.

Režisérovi se daří vykouzlit fiktivní svět dávno zaniklé kultury, jejíž tradice a rituály vnášejí jiskru ducha do bezútěšné reality dnešního industriálního Ruska a vytvářejí posvátné pouto s mrtvými a s líně tekoucí Volhou, v jejímž lůně všichni Merjové touží spočinout.

Film s minimem dialogů je především vizuální symfonií ve stylu Andreje Tarkovského, která skvěle zachycuje melancholickou náladu krajiny s vymírající kulturou. Dlouhé statické obrazy mají kontemplativní účinek, protagonisté šetří gesty, o to větší váhu však mají jejich rituální úkony.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

13. 3., 19:15, místnost 131

KLASIKA

Farářův konec

Režie Evald Schorm, ČSSR, 1968, 95 min.

Kostelník z města je zpočátku vinou zvláštních okolností a bez vlastní iniciativy zaměněn za nového vesnického faráře, ale časem mu začne jeho nová role sedět, a tak se nebrání plnění své farářské funkce. „Falešný“ kněz je však ve svém společenském působení knězem natolik správným, že leží v žaludku místnímu ateistickému učiteli.

Film *Farářův konec* se dá označit nejspíše za jakési komické a poněkud cynické podobenství. Kostelník v podání Vlastimila Brodského je dalek toho, aby byl dokonale mravním člověkem, přesto to z biblických obrazů vypadá, jako kdyby byl ke kněžskému úkolu povolán shůry, a to až k tragickému konci. Ve svém závěru poněkud smutný příběh je však neustále shazován zvyšující se prvoplánovostí metafor a fraškovitými prostřihy.

Režisér Evald Schorm patří k tzv. „nové vlně“ 60. let, někdy bývá označován za její svědomí. Jeho kritika dusivě pokryteckého společenského prostředí prováděná nejčastěji skrze absurdní situace uprostřed maloměsta nebo vesnice zapříčinil v 70. a 80. letech režisérovo nucené omezení se na divadelní tvorbu.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

27. 3., 19:15, místnost 131

DOKUMENT

The Sons of Torum

Režie Lennart Meri, Estonsko, 1989 (59 min.)

Po ulovení medvěda tedy pořádají slavnost, aby se jeho duše navrátila. Sestaví mu příbytek, přikryjí jej šátkem, nalijí čaj a hrají mu písně, když jeho duše usíná nebo se probouzí. Obřady kolem jediné medvědí kůže trvají několik dní a údajně navazují na tradici starou tři tisíce let.

Dokumentární snímek zachycuje náboženský život lidí z národu Chantů, žijících v západní části sibiřských lesů u řeky Agan. Film zaznamenává jejich rituály: vše, co z přírody vezmou, musí jí poctivě navrátit.

To vše silně kontrastuje s plundrováním okolní přírody: nedaleko vesnice Chantů řadí těžbařské firmy. Znečištění vody způsobuje Chantům nemoci jater a silné bolesti zavedly do jejich kultury nový fenomén: sebevraždu.

Snímek natočil Lennart Meri, estonský spisovatel a filmový režisér, který v letech 1992 až 2001 působil v úřadu estonského prezidenta.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

10. 4., místnost 131, 19:15.

REPRÍZA

FESTIVAL (축제)

Režie Im Kwon-Taek, Korea, 1996 (106 min.)

Známý spisovatel se vrací na venkov, aby spolu s rodinou pohřbil svou matku. Celý tento proces zahrnuje velké množství rituálů, během jejich příprav dojde ke střetům vyvolaným starými a nevyřešenými konflikty, a to jak mezi jednotlivými členy rodiny, tak i v nitru spisovatele samotného.

Jeden z nejvýznamnějších korejských režisérů se možná obával, že staré kulturní tradice zaniknou, snad i proto je v tomto filmu stejně velký důraz kladený na rituály jako na psychiku a mezilidské vztahy. Jedním z významných motivů je zároveň snaha vypořádat se s postupujícími společenskými změnami skrze motiv smrti.

Jednotlivé rituály jsou pečlivě označeny i v korejštině a část dialogů má spíše informativně-didaktický charakter spíše než narativní motivaci. A tak snímek získává také dokumentární kvality nejen pro diváka z cizích kultur.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

24. 4., 19:15, místnost 131

Tento večer bude věnován dvěma snímkům, které vypráví mytické příběhy a zpracovávají rituální situace formou vizuální básně.

LUCIFER RISING

Režie Kenneth Anger, USA, 1972 (29 minut)

Film od legendárního filmaře amerického undergroundu Kennetha Angera. Surrealistická vize zobrazuje rituál připravující nástup nového věku, jak jej předpověděl mág Alesteir Crowley. Má se jednat o dobu boha Hora, film proto vychází z egyptské mytologie, používá postavy Osirida a Isis, ale zapojuje také biblickou symboliku a zobrazuje Crowleyho pojetí rituálů. Lucifer zde přítomný není vnímán jako ďábel, ale jakožto pán světla.

JAJOUKA, SOMETHING GOOD COMES TO YOU

Režie Eric Hurtado, Marc Hurtado, Francie, 2012 (59 minut)

„Vzbudil jsi mě svými sny!“

Hudební uskupení z marocké vesnice Jajouka ovlivnilo skladby skupiny Rolling Stones i spisovatele Williama S. Burroughse. Ve snímku bratří Hurtadových ztvárňují příběh o svém mytickém předku, pastevci Attarovi.

Film na pomezí dokumentu a fikce zachycuje rituály plodnosti a setkání s božskými figurami, surovost i poetičnost přírody. Dějištěm těchto situací je mytický časoprostor ovládaný dynamikou snů.

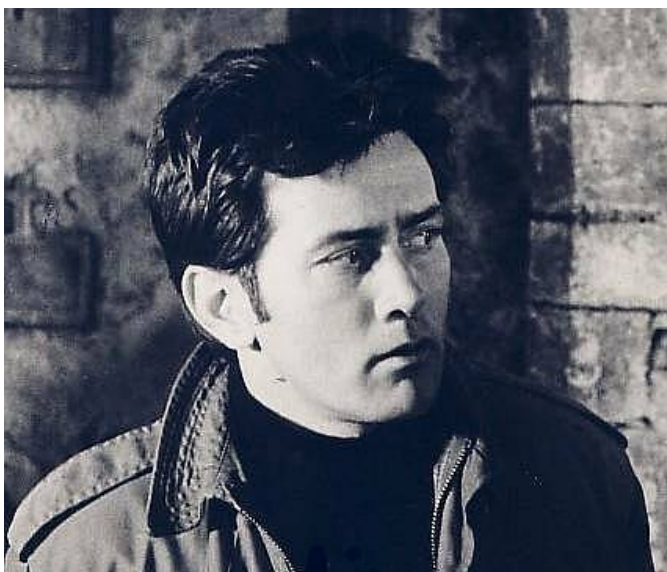

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

15. 5., 19:15, místnost 131

KATOLÍCI (CATHOLICS)

Režie Jack Gold, Velká Británie, 1973 (80 min.)

Americký kněz (Martin Sheen) je vyslán na odlehlý irský ostrov. Místní mniši odmítají přijmout změny 2. vatikánského koncilu – tvrdošijně slouží mši v latině a zády k lidem. Nehodlají narušit „mystérium a tradici“, zároveň ale nesmějí porušit slib poslušnosti. Mladý vyslanec Říma přilétá na ostrov a začíná vyjednávat.

Místo staromilských fanatiků zde ale potkává soudržnou komunitu, která si přeje uchovat zázračnost své liturgie, a místo neposlušného opata, který „vede katolickou kontrarevoluci“, poznává citlivého a stárnoucího muže, který pochybuje o vlastní víře. Samotný vyslanec „osvobozujících změn“ se paradoxně dostává do pozice inkvizičního kontrolora.

Snímek zkoumá rozpor mezi novotou a tradicí. Zachycuje přitom zajímavý dějinný zlom: moment, kdy se tradice stává ze dne na den kacířstvím. Tematizuje tak samotný smyslu rituálu a jeho roli v životě komunit.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

JINÉ SVĚTY

29. 5., 18:30, místnost 131

PRŮVODCE (OKURIBITO)

Režie Jódžiró Takita, Japonsko, 2008 (130 min)

Mladý violoncellista se po rozpadu orchestru vrací do rodného města a hledá novou práci. Více méně omylem ji nachází ve firmě, která se zabývá rituální přípravou nebožtíků na poslední rozloučení. Navzdory prvotnímu odporu sebe i svých blízkých zjistí, že má pro tuto činnost talent a dokáže ji provozovat se stejnou elegancí jako hru na violoncello.

Upravovači mrtvol jsou v Japonsku, stejně jako v řadě dalších společnostech, pokládáni za nečisté, a hrdina proto zpočátku prožívá sociální odcizení. Brzy však zjistí, že svým rituálním uměním dokáže naopak řadu zaseknutých sociálních i emočních procesů uvádět do pohybu a napomáhat jejich katarzi.

Film je místy možná až příliš melodramatický (ne náhodou získal i Oscara), nicméně jeho rituální stránka je natolik strhující, že lze režisérovi konvenčnost zvolených výrazových prostředků snadno prominout.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

12. 6., 19:15, místnost 131

RELIBĚČKO

PRINCE OF DARKNESS

Režie John Carpenter, USA, 1987, 102 min.

Ve starém kostele uprostřed Los Angeles objeví kněz Loomis podivnou nádobu obsahující zelenou tekutinu. K prozkoumání přizve profesora Biracka a jeho vědecký tým. Skupina religionistů a teoretických fyziků rozluští starodávný text a zároveň se jim podaří přijímat data, která vysílá stále netrpělivější tekutina.

Zjistí, že data obsahují diferenciální rovnice, které potvrzují poselství rukopisů: ve sklenici je uzavřena esence Satana, který se chystá ovládnout svět.

Slavný režisér John Carpenter se rozhodl přistoupit k hororovému žánru způsobem, který se odlišuje od jeho slavných snímků *Halloween* nebo *Věc*. Ve scénáři se pokusil propojit náboženství a svůj zájem o kvantovou fyziku.

Tradiční příběh o blížící se zkáze univerza tak vysvětluje pomocí kvantové teorie, pekelné království se tvoří z antihmoty a samotný Satan komunikuje skrze derivace.

Přestože někteří filmoví kritici snímku připisovali surrealistické tendence, většina se shodla s recenzentem *Washington Post*: podobně jako ďábel, také Carpenterův film si prý zaslouží zavřít do kanystru nejméně na sedm milionů let.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

26. 6., 19:00, místnost 131

RELIBÉČKO

Green Snake (青蛇)

Režie Tsui Hark, Hongkong, 1993, 99 min.

Dva hadí duchové se pomocí esoterických technik naučí proměňovat se do lidské podoby. Takové překračování hranic se však nelíbí jednomu extremistickému buddhistickému mnichovi, který se snaží jednotlivé druhy tvorů držet tam, kam si myslí, že patří. Duchové v ženských tělech se ovšem nehodlají jen tak vzdát.

Tsui Hark je i po třiceti letech jednou z hlavních tvůrčích sil hongkongské mainstreamové kinematografie. Jeho filmy bývají extravagantně inscenované a formálně inovativní. Velmi často adaptuje lidové příběhy pro postkoloniální publikum a téměř vždy strukturuje vyprávění kolem ženských hrdinek.

Film Green Snake je expresionistický sen zabalený v pastelových barvách. Skrze různé postavy a jejich praktiky zahrnuje do vyprávění taoistické, buddhistické, konfuciánské a čínské lidově-náboženské prvky, které se různě střetávají a míchají. Ani pseudo-bollywoodský tanec tu nechybí. Jedinečná podívaná, která mohla vzniknout snad jen v Hongkongu 90. let.

